

Yttrande

Dnr 26KS308-5
2026-09-16

Socialstyrelsen

Magda Wahlberg
Telefon +4626179885
magda.wahlberg@gavle.se

Yttrande – Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hälso- och sjukvårdens beredskap

Ert diarienummer: 4.1-22298/2026

Beskrivning av ärendet

Socialstyrelsen har gett Gävle kommun möjlighet att vara remissinstans för förslaget till föreskrifter och allmänna råd om hälso- och sjukvårdens beredskap. Den 1 januari 2026 trädde nya regler om hälso- och sjukvårdens beredskap i kraft. De nya reglerna finns i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL och hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), HSF, och syftar till att stärka hälso- och sjukvårdens beredskap i händelse av kris eller krig. De nya reglerna riktar sig till kommuner och regioner i egenskap av sjukvårdshuvudmän och innebär bland annat att kommuner och regioner ska

- erbjuda vård som är nödvändig för liv och hälsa under fredstida krissituationer och höjd beredskap,
- hjälpa varandra vid katastroftillstånd,
- planera för katastroftillstånd och händelser som medför ett stort antal skadade och sjuka,
- lagerhålla sjukvårdsprodukter

Det har också införts regler för beslut om hjälp vid katastroftillstånd och beslut om kvalificerat katastroftillstånd och vad som ska gälla under sådana förhållanden. Föreskrifterna syftar till att förtydliga och erbjuda vägledning vid tillämpning av de nya reglerna.

Yttrande

Gävle kommun håller med Socialstyrelsens förslag på föreskrifter till HSL i helhet men vissa förtydliganden behövs för att föreskrifterna ska kunna följas i praktiken.

2kap 2§ - Vård som är nödvändig för liv och hälsa

Begreppet *vård som är nödvändig för liv och hälsa* behöver förtydligas. De allmänna råd som tillhör begreppet föreskriver bland annat att ett exempel på

vård som inte kan anstå är vård som kan leda till för tidig död om vården uteblir. Hur konsekvensen ”för tidig död” ska bedömas är oerhört komplext och även svårt etiskt när det kommer till den äldre patientgruppen. Socialstyrelsen beskriver att det pågår framtagande av kunskapsstöd kopplat till begreppet. Detta kunskapsstöd behöver vara tydligt och enkelt att följa för att minska risken att begreppet tolkas olika mellan läkare, kommuner och regioner, då det kan leda till stora skillnader på hur vården begränsas mellan olika geografiska områden. Kunskapsstödet behöver även innehålla ett etiskt stöd när det kommer till hur vård ska begränsas inom geriatrik och vård vid livets slutskede samt sjukdomsförebyggande insatser som kan ha stor effekt på hälsa och förtida död.

3kap- Ärenden om hjälp vid katastroftillstånd

Gävle kommun håller med Socialstyrelsen om att uppgiftsskyldigheten behöver samordnas med Myndigheten för Civilt försvar men vill belysa att dessa föreskrifter på hur uppgifterna vid hjälpbehov ska lämnas behövs redan idag. Lagrummen om katastroftillstånd är redan trädde i kraft och gäller sedan årsskiftet. Därför finns det risk för att hanteringen av ett katastroftillstånd idag kan fastna i byråkratiska åtgärder där samordning och hantering av händelsen sker i parallella spår eller inte alls.

Gävle kommun önskar även att rutinerna för hur ett katastroftillstånd ska anmälas ska hålla samma struktur och ske inom de forum som redan finns idag för hantering och samordning av extraordinära händelser. Dessa leds idag av länsstyrelsen.

Magda Wahlberg

Beredskapsstrateg

Administrativa avdelningen